

2. Загальна декларація прав людини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015 (дата звернення: 11.12.2022).

3. Кучинська О.П., Іванов М.С. Загальнотеоретичне та праксеологічне розуміння прав людини. *Вісник кримінального судочинства*. 2017. № 1. С. 142-148.

4. Resolution CM/Res(2022)2 on the cessation of the membership of the Russian Federation to the Council of Europe (Adopted by the Committee of Ministers on 16 March 2022 at the 1428ter meeting of the Ministers' Deputies). URL: https://search.coe.int/cm/pages/result_details.aspx?objectid=0900001680a5da51 (дата звернення: 11.12.2022).

5. Разметаєва Ю. С. Доктрина та практика захисту прав людини : навчальний посібник. Київ: ФОП Голембовська О.О. 2018. 364 с.

Олійник Н. А.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
в.о. завідувача кафедри початкової освіти
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

ЯКІСТЬ ОСВІТИ – КРОК ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Забезпечення якості освіти є однією з головних умов, мобільності, сумісності та привабливості системи вищої освіти будь-якої країни та головною складовою престижу закладу вищої освіти (ЗВО). Сприяння європейському співробітництву у забезпеченні якості освіти – це вимога Болонського процесу, а принцип інституційної автономії передбачає, що основна відповідальність за забезпечення якості лежить на закладах вищої освіти. У світовій практиці застосовуються різні підходи щодо оцінки якості роботи ЗВО: репутаційний (на основі експертних оцінок), результативний (за об'єктивними показниками) та загальний.

Завдання забезпечення якості вищої освіти є багатоплановим та включає наявність необхідних ресурсів (кадрових, фінансових, матеріальних,

інформаційних, наукових, навчально-методичних тощо), організацію освітнього процесу, що найбільш адекватно відповідає сучасним тенденціям розвитку національної та світової економіки та освіти, контроль освітньої діяльності ЗВО та якості підготовки фахівців на всіх етапах навчання та на всіх рівнях (міжнародному (європейському), державному, університетському).

Система управління якістю освіти в університеті має забезпечувати моніторинг основних показників якості та на їх основі підготовку рекомендацій для покращення всіх складових підготовки майбутніх фахівців.

До основних показників якості освіти, доречно віднести:

- якість освітніх програм;
- рівень підготовки майбутніх абітурієнтів;
- якість залишкових знань студентів старших курсів з основних дисциплін спеціальності;
- якість підсумкової атестації випускників;
- інформаційно-методичне забезпечення освітнього процесу;
- кваліфікація професорсько-викладацького складу;
- якість освітнього процесу;
- рівень наукових досліджень університету;
- рівень забезпеченості навчального процесу;
- задоволеність викладачів і співробітників роботою у ЗВО;
- рівень підготовки випускників (включаючи практичну підготовку та готовність їх виконувати професійні функції) та їх попиту на ринку праці [3].

Для забезпечення якості підготовки фахівців ЗВО існують визначені вимоги до абітурієнтів, студентів, викладачів та критерії оцінки їх відповідності до цих вимог. Щодо рівня підготовки абітурієнтів, то висуваються відповідні вимоги до шкіл, ліцеїв, коледжів, інститутів. Щодо навчального процесу студентів, вимоги висуваються до всіх кафедр, які забезпечують цей процес, включаючи дисципліни гуманітарної, соціально-економічної, природничої та професійної підготовки. При цьому за якість підготовки фахівців з окремих спеціальностей відповідають випускні кафедри.

Управління якістю освітнього процесу в ЗВО має реалізовуватися з урахуванням таких закономірностей: загальних (єдність внутрішньої системи управління; поєднання централізації й децентралізації в управлінні; вплив функцій управління на результат) і специфічних (залежність ефективності управлінського впливу від інтенсивності зворотних зв'язків між суб'єктами освітнього процесу; залежність ефективності освітнього процесу в ЗВО як від якості викладання, так і від якості навчальної діяльності студентів; залежність якості освітнього процесу від потреб зацікавлених сторін і умов, створених у ЗВО для управління якістю освітнього процесу), а також принципів: цілісності (підпорядкованість управлінських впливів спільній меті управління якістю освітнього процесу в ЗВО); циклічності (повторюваність етапів управління якістю освітнього процесу в ЗВО в кожному новому циклі) і безперервності (функціональна старанність і структурна організованість управління якістю освітнього процесу в ЗВО) [1, с. 58].

Центральною ланкою системи управління та забезпечення якості є освітній процес. Контроль у системі забезпечення якості підготовки фахівців має на меті виявлення найслабші сторони освітнього процесу шляхом самооцінки діяльності ЗВО, яка має проводитись систематично за критеріями, визначеними стандартами вищої освіти та відповідно до вимог центральних органів управління освітою. Іншими складовими системи є проведення регулярних опитувань (анкетування) студентів, випускників та їх потенційних роботодавців та ін.

Таким чином, все вищезазначене може слугувати для робочого визначення якості освіти. Якість освіти – сукупність характеристик різних аспектів освітньої діяльності освітньої організації, що відповідають цілям та результатам державного стандарту, соціальним вимогам, пізнавальним та іншим можливостям усіх учасників освітнього процесу. Постійний моніторинг найважливішим засобом управління якістю освітнього процесу. Він надає актуальну інформацію про стан освіти, дозволяє своєчасно впливати на її результати (з метою своєчасного прийняття адекватних управлінських рішень щодо корекції

освітнього процесу і створених для нього умов) на основі аналізу зібраної інформації та педагогічного прогнозу.

Реалізувати завдання інтеграції вищої освіти в європейський освітній простір неможливо без розуміння сучасної європейської практики забезпечення якості вищої освіти, знання моделей забезпечення якості освіти та відповідних міжнародних норм. Успішне втілення державної політики забезпечення якості вищої освіти можливе за наявності відповідних механізмів та інструментів її забезпечення, а також вимірювання досягнутих результатів.

Список використаних джерел:

1. Василюк А., Дей М. Якість вищої освіти: теорія і практика: навчально-методичний посібник. Київ; Ніжин: Видавець ПП Лисенко, 2019. 176 с.
2. Мельничук О. Ф. Правові аспекти управління у сфері вищої освіти в Україні. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: Юридичні науки, 2017. № 2. С. 34-39.
3. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. URL: https://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf (дата звернення 15.10.2018).
4. Швець Н. А. Вища освіта України і Болонський процес. Методичні вказівки для студентів спеціальності «Правознавство», 2014. 130 с.

Попенко Я. В.,

*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри права Мелітопольського державного
педагогічного університету імені Богдана Хмельницького*

ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ В КОНСТИТУЦІЇ РУМУНІЇ 1866 РОКУ

Питання гарантій та захисту прав і свобод людини є однією з давніх тем правової науки, дослідження якої хоча й відбувається впродовж століть, але досі ця тема не лише не втратила своєї наукової та практичної актуальності, а навпаки,